

[Undervisningsministeren.]

Det er jo rigtigt, som hr. K. Helveg Petersen sagde, at vi står her ved den største og grundigste gennemarbejdning af hele dette problem, og hvis alt går vel næste folketingsår, kan vi få en principdiskussion herom; så må vi finde hinanden i et eller andet fornuftigt kompromis, så vi kan være nogenlunde enige om denne lovgivning og blive fri for, om jeg så må sige, kæphestediskussion på en hel række punkter nogle år frem. Det er en tilstrækkelig stor opgave til, at vi lige skal give udvalget lov til at blive færdig, og derfor tør jeg ikke love noget, inden tinget rejser hjem; ellers er jeg bange for, at tinget kommer til at sidde, så at det kolliderer med brylluppet, og det går ikke an!

Endelig sagde hr. Diderichsen, at hjælpen burde sættes ind så tidligt som muligt; det er jeg helt enig i. Vi var fra socialdemokratisk side for nogle år siden, om jeg så må sige, skyld i, at der blev indført en bestemmelse om støtte til de ældste folkeskoleklasser; vi måtte jo stemme det igennem, da andre partier stemte imod — jeg skal lade være med at nævne navne og dvæle ved fortiden. Men jeg er altså helt enig i, at det er rigtigt at begynde så tidligt som muligt.

Ja, jeg takker for, at man viser forståelse for at vente med den store revision til næste år, og jeg er i udvalget parat til at drøfte de emner, der har været bragt frem til debat her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Thestrup): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om tipning [af Poul Schlüter m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 119) findes i tillæg A. sp. 2557, fremsættelsen i tidenden sp. 2022).

Anden næstformand (Thestrup): Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om tipning.

(Lovforslaget (nr. 128) findes i tillæg A. sp. 2601, fremsættelsen i tidenden sp. 2575).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Finansministeren (Grünbaum): Det lovforslag, der er fremsat af hr. Poul Schlüter m. fl., går ud på, at idrætten skal overtage den andel af tipsmidlerne, som hidtil er tilfaldet andre kvalificerede formål af alment kulturel karakter, støtte til ungdommens friluftsliv og velgørende eller andre almennyttige formål. Forslagsstillerne mener, at disse formål for fremtiden må støttes over finansloven eller på anden måde, hvad dette så end skal betyde. Det finder regeringen ikke er rimeligt. Også vi mener, at der bør skaffes flere penge til idrætten, og det vil også ske, hvis man vedtager det af regeringen fremsatte lovforslag. Man må imidlertid huske, at tipstjenesten hviler på en koncession, og hvis overskuddet alene skal tilfalde idrætten, vil vi hurtigt komme ud for krav om, at de andre kvalificerede formål må have tilsvarende koncessioner. Gik man med hertil f. eks. ved indførelse af et statslotto, som jo har været på tale, kunne det let komme til at gå ud over tipstjenestens overskud. Også idrættens repræsentanter er enige i, at en del af overskuddet fortsat bør gå til de andre formål, og jeg mener også, at dette er helt på linje med, hvad man tænkte sig, da man i sin tid oprettede tipstjenesten. Jeg kan altså ikke gå ind for hr. Poul Schlüters lovforslag. De yderligere midler, som idrætten skal have, må efter regeringens opfattelse fremskaffes ved en nedsættelse af statens andel i tipsmidlerne, sådan som vi har foreslået det i det lovforslag, der også er til behandling her i dag.

Kjeld Olesen: I de to lovforslag, der behandles nu, om en forøgelse af tilskuddet til idrætten, er der, så vidt jeg kan se, tale om de samme beløb, nemlig en stigning fra ca. 11,4 mill. kr., som tilskuddet har

[Kjeld Olesen.]

været sidst, til ca. 19,5 mill. kr., afhængigt af den kommende omsætning. Det konservative folkeparti foreslår, at hele provenuet fra tipningen skal tilfalde idrætten, således at man på anden måde må skaffe penge til de ikke-idrætsformål, der i dag nyder godt af overskuddet. Det konservative folkeparti skal ikke have utak for lovforslaget, men finansministerens lovforslag er nu det bedste af de to.

Alle de kulturelle og humanitære organisationer, der nyder godt af tipningen, er al støtte værd. Der er tale om en privat virksomhed, der i vid udstrækning er baseret på frivillig arbejdskraft og en ikke ringe idealisme. Lovgivningsmæssigt er det ikke passet ind i bestemte rammer, men i dag har man tipsmidlerne, hvorved der efterhånden er skabt et økonomisk åndehul. Jeg vil næppe tro, at disse organisationer ligefrem vil være begejstrede for at blive unddraget tipsmidlerne. Den henvendelse, vi for nylig har fået fra Dansk Ungdoms Fællesråd, tyder heller ikke herpå. Det er også værd at lægge mærke til, at i den henvendelse, man har fået fra Dansk Idræts-Forbund, er der ikke rejst tanker i den retning; tværtimod falder det princip, som idrætten giver udtryk for, i tråd med finansministerens forslag.

Idrætten har brug for den forøgelse af midlerne, der forhåbentlig nu bliver tale om. Samfundet har i mange år kørt på noget nær fribillet, fordi man har kunnet forlade sig på en stor skare af ulønnede frivillige, der holdt gang i hjulene. Nu er det, som om vi er ved at opdage, at der her er et område, vi kommer til at betragte på en noget anden måde. Hvis man ønsker at yurdere det meget økonomisk, kan man sige, at hver øre, vi giver ud til idrætten, er en velanbragt investering. Naturligvis kan vi ikke gøre renterne op i kroner og øre, men lad mig f. eks. nævne, at dr. Kirsten Auken for nylig kunne meddele, at vi herhjemme har en stagnerende ungdomskriminalitet i modsætning til så mange andre lande. At idrætten har sin andel heri, er der ingen tvivl om.

Det andet er det, man med et bredere ord kan kalde folkesundheden. Teknikkens indtog i vor hverdag bringer nye problemer med sig, og fra lægeside ved vi, at forjaget-

hed og mangel på motion kræver sine ofre på grund af hjertesygdomme og mange andre skavanker. Når vi taler om idræt, må det derfor ikke bare være den konkurrenceprægede, men også idræt i bredere forstand, f. eks. som den dyrkes inden for firmaidrætten. Det var måske en idé, om tingets medlemmer viste et godt eksempel; de idrætslige præstationer i kaffeklubberne er jo begrænsede — så er det et spørgsmål, om det er løb eller boksning, der falder os lettest.

Den støtte, som idrætten får gennem tipsmidlerne, tilfalder jo først og fremmest de store, landsdækkende paraplyorganisationer til det centrale arbejde. De lokale klubber mærker støtten i form af kursusvirksomhed, penge til stævner, idrætslæger og anden service; men vi må på et tidspunkt til at se lidt nærmere på de lokale klubber. Hvis vi f. eks. tager spørgsmålet om instruktører, vil vi se, at der her i dag er tale om frivillig og gratis arbejdskraft.

Forslaget til ny fritidslov rummer nye og gode muligheder, men har dog også sine begrænsninger over for idrætten, og det var nok værd at overveje, som det er blevet foreslået af socialdemokratiets idrætsudvalg, om den bedste løsning ikke var engang at nå frem til en selvstændig idrætslovgivning, som kunne tage de særlige hensyn til idrætten, som det ikke er muligt at få med i en så bred fritidslovgivning, som man nu har lagt op til. Afgørende er det at sikre idrætten den samme støtte, som gives til fritidsorganisationer af samme nytte.

Lad mig slutte med at sige, at hvad vi end finder på, må der efter vor opfattelse ikke være tendenser til, at det offentlige skal blande sig i idrættens indre anliggender; vi skal f. eks. ikke have noget sportsministerium. Dansk idræt har fundet en struktur og en arbejdsform, der til fulde har vist, at idrætten selv kan klare sine anliggender. Samfundet sparer for øvrigt på denne måde anselige beløb. I folketinget må vi skabe rammerne og lægge tingene sådan til rette, at idrætten ikke kommer ud i en ulige konkurrence med andre fritidsområder. Vi kan så håbe på og animere til, at kommunerne i højere grad vil yde deres del af støtten. Når vi nu forhøjer støtten med ca. 8 mill. kr., vil det være

[Kjeld Olesen.]

penge, der er givet godt ud. Vi skal tænke på, at situationen i dag er den, at dansk idræt kun eksisterer, fordi der over hele landet er tusindvis af ledere, som bruger hele deres fritid og mange af deres penge for at holde tingene i gang, og det har vi grund til at sige tak for. Jeg anbefaler finansministerens lovforslag.

Ib Thyregod: Ved den sidste ændring af tipsloven var der enighed om, at loven skulle tages op til revision i folketingsåret 1966-67. Det er derfor meget sent, når finansministeren fremkommer med sit lovforslag den 10. marts, altså 5 dage før fristens udløb den 15. marts, men det har formodentlig sin særlige baggrund. Ifølge de pressemeddelelser, der har været fremme, var det oprindelig finansministerens mening, at loven skulle forlænges uforandret under henvisning til lovgivningen og lovforslaget om fritidsundervisning. Men da henvendelsen kom fra De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, De danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger og Dansk Idræts-Forbund den 20. februar, behandlede vi inden for venstres folketingsgruppe spørgsmålet på et møde og vedtog at gå ind for, at idrætten fik tillagt en passende procentdel af bevillingsbeløbet på de 15 pct. i overensstemmelse med det forslag, som idrætsorganisationerne var fremkommet med. Kort efter, den 28. februar, fremsatte det konservative folkeparti et lovforslag, som nu er til første behandling, og hvorefter hele overskuddet efter fradrag af statsafgifterne skulle tilfalde idrætten, hvilket ville give en forhøjelse på ca. 5,6 mill. kr. for idrætten. Herefter fremsatte finansministeren sit lovforslag, hvorefter en tredjedel af 15 pct.-afgiften skulle tilfalde idrætten, og ifølge bemærkningerne til lovforslaget skulle dette betyde en merindtægt for idrætten på ca. 5,5 mill. kr. Det vil altså sige, at det konservative lovforslag og finansministerens lovforslag provenumæssigt nogenlunde svarer til hinanden.

Som nævnt har venstres folketingsgruppe vedtaget at gå ind for idrætsorganisationernes forslag, og det betyder, at vi går ind for en løsning svarende til idrætsorganisationernes andet forslag om, at halvdelen af 15 pct.-afgiften — hvis man beregner

det på 1965—66-basis, ca. 7 mill. kr., og hvis man beregner det på 1966—67-basis, ca. 8 mill. kr. — skal tilfalde idrætten ud over det nuværende beløb. Dette vil betyde, at det provenu, som staten får, ikke stiger, men omvendt heller ikke falder. Når vi ikke kan gå ind for det konservative lovforslag, skyldes det, at vi finder det rimeligere, at staten afgiver en del af sine stigende tipsindtægter, end at formål af kulturel karakter, der vedrører ungdommens friluftsliv, velgørende og andre formål, udgår af tipslovens målsætning. Vi lægger herved vægt på, at det kan være vanskeligere at få disse formål ind under den sædvanlige finanslov, da det ofte drejer sig om beløb af mindre størrelse til formål af mere begrænset karakter. Jeg kan nævne, at der er givet tilskud f. eks. til Foreningen Norden til reparation af Hindsgavl; der er givet støtte til boligfonden for enlige mødre og en række andre formål, som er gengivet i loven, og som nærmere betegnet er: musikformål, litterære formål, videnskabelige formål, teaterformål, kunstformål og formål til støtte af museer, arkiver o. lign. Herudover er der friluftsliv, ferieformål og sociale formål, sygdomsbekæmpende og andre almennyttige formål. Det fremgår også klart af en henvendelse, vi har fået fra Friluftsrådet, at der er stigende behov for bevillinger til vandrehjem, lederkursus og spejderkorps m. v., alle yderst samfundsmæssigt nødvendige formål, som det kan være naturligt at se nærmere på.

Jeg vil også gerne fremdrage den henvendelse, vi har modtaget her i folketinget fra Dansk Ungdoms Fællesråd, der påviser, at det ringe beløb på ca. 28.000 kr., som man sidste år modtog fra tipsmidlerne til særlige opgaver, sammen med de øvrige tilskud langt fra dækker det nødvendige, bl. a. til Fællesrådets bladvirksomhed og dets internationale og nordiske samarbejde, bl. a. gennem organisationen WAY. Jeg vil derfor gerne have lov til at spørge undervisningsministeren, om han vil gå ind for, at der gives en øget støtte til Dansk Ungdoms Fællesråd, idet jeg forstår, at Fællesrådet og støtten til dette hidtil har henhørt under undervisningsministerens domæne. Jeg har forstået, at det nuværende tilskud er 80.000 kr. foruden de 28.000 kr. i tipsmidler og enkelte andre tilskud, men at

[Ib Thyregod.]

der er tale om, at disse tilskud langtfra slår til til det internationale og internordiske arbejde, der her udføres.

Når vi går ind for en sådan øget støtte til idrætten, som jeg her har omtalt, skyldes det for det første, at vi, som vi tidligere har hævdet, lægger megen vægt på idrættens samfundsmæssige betydning, derunder bekæmpelsen af ungdomskriminaliteten. Men hertil kommer, at initiativet til tipsloven i sin tid fremkom fra idrætten, og det øgede behov, som idrætsorganisationerne nu har påvist over for folketinget, viser i særlig grad, at der også her er grundlag for at forhøje idrættens andel. Jeg vil også gerne særlig fremhæve, at idrætten jo hviler på det frivillige lederskab og ikke på statsansatte idrætsledere; dette betragter vi som noget særlig værdifuldt, og det vil vi gerne støtte. Vi kan for øvrigt sige, at det samme gør sig gældende inden for Dansk Ungdoms Fællesråd, hvor det på samme måde er en virksomhed af samfundsgavnlig karakter, vi gerne vil støtte. Vi håber, at vort forslag om en øget støtte til idrætten vil finde genklang i de øvrige partier her i folketinget. Dette, at de øvrige formål stadig kan støttes uden direkte statsbevillinger, er ganske i overensstemmelse med idrættens synspunkter. Jeg henviser herved til, at formanden for Dansk Idræts-Forbund, Gudmund Schack, i et indlæg for nylig fremhævede, at idrætten ikke ønskede hele tipoverskuddet, fordi man ikke ønskede de humanitære formål beskåret.

Endelig vil jeg nævne, at tipstjenestens indtægt i 1966 udgjorde 48 millioner; deraf modtog idrætten 11,5 millioner, d. v. s. mindre end en fjerdedel af den samlede indtægt gennem tipstjenesten. Hvis man gennemfører vort forslag, vil det medføre, at man efterhånden vil komme op på ca. 20 millioner eller ikke engang halvdelen til idrætten af de indtægter, der fremkommer gennem tipstjenesten; det kan vist ikke siges at være et urimeligt forslag. Jeg ser, at finansministeren i sit lovforslag har været inde på spørgsmålet om, at Dansk Boldspil Union skulle have en forhøjet støtte inden for rammen af den støtte, der her er tale om, og det er klart, at det også er et spørgsmål, som vi i høj grad kan se på i udvalget, for gennemføres der en forhøjet støtte til

idrætten, må det også være naturligt at lade Dansk Boldspil Union nyde gavn af denne forhøjelse.

Vi kan altså anbefale finansministerens lovforslag ud fra de principper, jeg har nævnt, men mener, at man bør gå videre i overensstemmelse med de tanker, jeg har fremsat.

Poul Schlüter: Da jeg den 28. februar fremsatte det konservative folkepartis forslag til ændring af tipsloven, kunne jeg i detaljer redegøre for de synspunkter, som lå bag dette lovforslag; det skal jeg ikke gentage her i dag, det er der ingen grund til. Men jeg vil gerne sige, at når vi fandt det rigtigt at fremsætte dette lovforslag, var det ud fra det synspunkt, at der under 1964-behandlingen af tipsloven efter vor mening i virkeligheden var afgivet en løfteerklæring om, at man ved næste revision skulle finde en ordning, som gav idrætten et større støttebeløb til rådighed. I udvalgsbetænkningen dengang blev der fra alle partiers side givet tilslutning til, at vi måtte have en revision, som stillede idrætten bedre end hidtil, og det var vel også baggrunden for, at vi fik en bestemmelse i loven om, at den skulle tages op til revision i folketingsåret 1966-67. Derfor var det med stor forbløffelse, vi i mit parti bemærkede, at finansministeren for nogle uger siden til regeringen indstillede, at tipsloven ikke desto mindre skulle forelægges til uændret forlængelse. Vi fandt, at dette var i strid med den tidligere behandling, og vi syntes ikke, at det var et rigtigt standpunkt. Vi forstod, at finansministeren fik tilslutning til dette standpunkt i regeringen, og derfor syntes vi, at det var rigtigt at tage et initiativ, således at der her i salen blev lejlighed til at tage stilling til, om vi skulle indfri de forventninger, idrætten med rette havde kunnet få på grundlag af 1964-behandlingen af loven. Vi fremkom altså med vort eget lovforslag, og vi har glædet os over, at det formål, vi forfulgte med det, er blevet fulgt op ved finansministerens senere fremsatte lovforslag. Man kunne let få det indtryk, at der var en sammenhæng mellem fremsættelsen af vort lovforslag og finansministerens ændring af sin egen og regeringens beslutning; hvis jeg måtte have ret i denne for-

[Poul Schlüter.]
modning, vil vi da kun notere det med tilfredshed. Hovedsagen er, at vi får løst den opgave, der nu ligger for.

I sine bemærkninger til vort lovforslag gav finansministeren udtryk for, at vort lovforslag ikke var så egnet, ud fra det synspunkt, at det virkede uheldigt på de mange andre formål, som hidtil har fået støtte via tipsoverskuddet. Hertil vil jeg gerne sige, at det jo fremgår ganske klart af såvel bemærkningerne til vort lovforslag som fremsættelsestalen, at det var vor hensigt, at de formål, der hidtil har nydt støtte fra tipsindtægterne, skulle optages på finansloven under de forskellige ministerier, som disse formål havde nærmest tilknytning til. Der er jo ret besat ikke nogen særlig nær forbindelse mellem tipningen og den sport, som ligger bag tipsideen, og en lang, lang række af de udmærkede formål, som hidtil har nydt støtte af tipsmidlerne.

For så vidt mener jeg, at der er en klar logik og god sammenhæng i at sige, at disse formål, som der hidtil har været enighed om at ville støtte, henfører vi under de ministerier, som disse forskellige områder er nærmest knyttet til.

Det var altså en klar forudsætning for vort lovforslag, at der ikke skulle blive tale om en beskæring på nogen måde af noget af de formål, som hidtil har fået støtte over tipsloven. Vi mener, der er en god tanke i at sige, at tidspunktet nu er inde til at drage konsekvensen helt ud og gennemføre den regel, at idrætten får hele nettooverskuddet af tipsomsætningen; staten får som hidtil sin afgift, og administrationsomkostningerne afholdes, men selve overskuddet ved tipsideen må naturligt være sportens og idrættens. Finansministerens lovforslag fører i alt fald i begyndelsen til, at idrætten skulle få nogenlunde samme beløbsforøgelse som efter det konservative folkepartis lovforslag; men det forekommer mig, at finansministerens tanke er mere snørklet, finansministerens system er mere æskepræget: først tager man afgiften, og så afgiver man en del af den. Vi synes, at der er en klar, ren tanke i dette at sige: tipningen gør vi nu til idrættens, og de andre gode formål støtter vi på anden og mere sædvanlig måde.

I øvrigt har jeg den opfattelse, at det formentlig efterhånden ville vise sig, at idrættens andel blev større efter det konservative folkepartis lovforslag end efter det lovforslag, finansministeren har fremsat; men det er måske noget, vi nærmere kan behandle i udvalget.

Den socialdemokratiske ordfører fremsatte en betragtning om, at efter hans opfattelse nærmede sig nok det tidspunkt, da vi skulle etablere en særlig idrætslov. Det ville jeg være meget ængstelig ved. Så vidt jeg forstår, er langt, langt de fleste af idrættens egne folk, lederne, af den opfattelse, at det ville være betænkeligt med en særlig idrætslov, og at det også ville være betænkeligt, om idrætten blev støttet over den almindelige finanslov, og det er en indstilling, som jeg tror vi gør klogt og ret i her i folketinget at respektere. Idrættens folk har den opfattelse, at man helst vil have den støtte, der er brug for, over den lov, som har særlig tilknytning til idrætten, og som idrætten ligesom har direkte med at gøre. Det synes jeg vi bør bøje os for.

Vi ser hen til en saglig udvalgsdrøftelse, hvor de to lovforslag skal underkastes en indgående behandling, og vi håber og tror for så vidt også, at vi kan komme igennem udvalgsarbejdet i enighed. Men jeg må holde for, at det lovforslag, der er fremsat fra mit partis side, alt taget i betragtning nok vil være sundere og bedre for dansk idræt end det, regeringen har fremsat.

Morten Lange: Jeg tror, det var den socialdemokratiske ordfører, der appellerede til folketingets sportsbevidsthed. Det skal ikke være gjort forgæves. I aften er der både marathonløb, natmanøvrer og meget andet godt. Samtidig har idrætsorganisationerne sat en anden ny Danmarksrekord, nemlig i pression, og det fortjener da at blive understreget. Det er ikke al pression, der er urimelig, og det skal ikke være sagt, at idrættens er det; men det forekommer mig, at vi op til behandlingen af dette lovforslag har set en af de mere kraftige pressionsbølger, og den er beredvilligt fulgt op af andre, der følte deres penge i fare. Det har i det hele taget været ganske interessant med dette kapløb mellem lovforslag, der er udspillet for os.

[Morten Lange.]

Hvad angår det konservative lovforslag, skal jeg blot sige så meget, at det mest karakteristiske og interessante ved det er, at det forudsætter en række udgifter overført til nybevilling på finansloven, altså en forøgelse af udgiftsrammen, og det er ellers ikke nøjagtig den konservative melodi, når vi snakker skatter. Men man kan jo altid, når man har egne formål at forfølge, gå den vej, og — gud bevares — det er selvfølgelig en rimelig fremgangsmåde, hvis man mener, at formålet med disse tilskud er vigtigt nok. Men jeg skal ikke sige stort mere om det konservative lovforslag; det forekommer mig, at regeringens lovforslag er så meget mere korrekt i sin opbygning, så det bliver nok det, vi især må se på.

Dog en enkelt bemærkning: det går igen- nem flere taler, at der er en særlig sammen- hæng imellem folks trang til at spille i lotteri og idrætten. Jeg forstår ikke, at idrætten i Danmark ikke nedlægger en fanatisk protest. Jeg kan ikke se, der er nogen som helst sammenhæng imellem folks interesse i at spille i lotteri, i dette tilfælde tipping, og idræt. Jeg tror ikke, der er nogen særlig konsekvent sammenhæng mellem de folk, der læser sportssiderne med interesse, og dem, der indsender tipskuponer; det er i hvert fald højst tvivlsomt, om en sammen- hæng virkelig kan dokumenteres. Det fører i sin konsekvens til, at vi har fået indført noget beklageligt i vores statsregnskab, nemlig et cigarkassesystem. Nogle særlige penge putter man i en særlig kasse, og de skal så bruges til særlige formål. Det er ellers noget, man prøver på at luge ud; det er en uting. Men lad nu gå, nu har vi altså fået nogle cigarkasser til tipspenge, og så lad os da leve med dem et stykke tid endnu. Det varer nok noget, før vi får en virkelig revision af tipsloven, selv om jeg i og for sig tror, den er tiltrængt.

Hvad angår det af regeringen fremsatte lovforslag, vil jeg først sige, at jeg i hvert fald er glad for, at det opretholder rimelige tilskud til en række kulturelle og andre akti-

viteter. Jeg ved, at nogle af dem har været særdeles nødlidende og har haft særdeles stærkt behov for de tilskud, der har været tale om, og jeg er glad for at se, at de ikke er reduceret.

Jeg tror i og for sig, det havde været mest i den oprindelige lovgivnings ånd, om man havde opretholdt en balance imellem de almene formål og idrætsformålene. Det var en smuk og logisk tanke, og jeg havde gerne set den opretholdt; men det er der i hvert fald ikke noget af de to lovforslag der tyder på at man vil.

Til gengæld var det måske værd at over- veje, om en anden af de oprindelige inten- tioner, nemlig at tipslovens midler fortrin- vis skulle anvendes til særlige anledninger, kortvarige bevillinger af den ene eller den anden art, ikke i noget højere grad skulle fastholdes. Jeg har fornemmelsen af, at nogle af de almene aktiviteter næsten er blevet stamgæster på tipsloven, og det var egentlig ikke meningen. Altså burde man have en måske lidt rundeligere tildeling til en række af de almene formål, men måske også en udrensning og overførsel til sædvan- lig bevilling af en række af dem.

Når vi derefter ser på spørgsmålet om idrættens særlige forhold, er jeg ganske ude af stand til at bedømme, om tilskuddet til idrætten skal forøges eller ej. Mit indtryk af, hvad jeg ved, er, at en forøgelse af til- skuddet til idrætten vil være fornuftig og rimelig, men i modsætning til så mange af de andre områder, hvor vi anvender offent- lige midler til støtte, er det noget sværere her at se, hvordan fordelingen finder sted, og hvor rimelig og økonomisk anvendelsen af de forskellige midler har været, og derfor er bedømmelsen af, hvor rundeligt eller knapt midlerne er blevet tilmålt, måske nok noget vanskeligere end i en række øvrige tilfælde. Men som sagt: mit almindelige indtryk er, at en forøgelse af bevillingerne til idrætten nok har sin rimelighed, og derfor vil jeg se med velvilje på finansministerens lovforslag. Jeg ville blot gerne, om vi i udvalgsarbejdet kunne se lidt videre frem

[Morten Lange.]

end lige netop på en forhøjelse på nogle millioner kroner. Jeg tror, vi bliver nødt til at erkende, at en lang række andre fritidsaktiviteter, som hidtil har stået uden rigtig plads i vor lovgivning, nu finder deres plads i lovgivningen vedrørende fritidsundervisning, og at en meget, meget stor del af idrættens aktiviteter i hele deres karakter er fritidsundervisning. Jeg har aldrig forstået, hvorfor man ikke i langt højere grad har søgt den egentlig undervisningsmæssige del af idrætten placeret dér, hvor den rettelig hører hjemme, nemlig under fritidsundervisningen, som jo har forholdsvis gode bevillingsmuligheder i Danmark. Jeg ved ikke rigtig hvorfor; det må skyldes lidt af de samme, skal vi sige subjektive instinkter, som i sin tid gjorde, at skytteforeningerne, gymnastikforeningerne, eller hvem det nu var, var bekymret ved tipspengene. Jeg tror nok, at når vi kulegraver dette her nærmere, vil det vise sig, at en række af idrættens forskellige aktiviteter har så meget tilfælles med anden uddannelse og undervisning, at det er en helt unormal situation, at de skal henvises til at få deres penge gennem en eller anden form for lyst til at spille i lotteriet.

Som sagt kunne jeg tænke mig en temmelig grundig revision af tipsloven og den måde, idrætten får sine midler på. Men da jeg har en vis sympati for en forøgelse af midlerne til idrætten, og da jeg med glæde ser, at finansministeren da ikke har skåret de øvrige formål helt væk, kan jeg tilsige positiv behandling af finansministerens lovforslag. Det er så meget bedre end det konservative, at det konservative nok kommer til at træde klædeligt i baggrunden i det kapløb, hvor man startede med et ganske kort forspring, som bare ikke var langt nok.

Niels Helveg Petersen: Jeg synes, hele denne sag har haft et noget trist forløb. Sagen startede, da det forlød, at regeringen agtede at fremsætte et forslag om uændret forlængelse af tipsloven. Idrættens organisationer rykkede omgående ud med en henvendelse til folketinget, hvori det blev foreslået, at idrætten ud over, hvad der tilfalder den i øjeblikket, skulle have yderligere 10 pct. af indskudsbeløbene, hvilket ville give idrætten 11 mill. kr. mere på års-

basis, 25 mill. kr. i alt. Det næste udspil kom fra det konservative folkeparti, som fremsatte et lovforslag, som vi behandler i dag, hvorefter hele overskuddet af tippingen skal tilfalde idrætten; det ville i første omgang give idrætten forøgede indkomster på 6 mill. kr. Finansministeren, der efter presseforlydender i første omgang ikke havde haft fem flade øre, fandt pludselig 5 mill. kr. og foreslår nu, at $\frac{1}{3}$ af bevillingsafgiften skal tilfalde idrætten. Der er i hele dette forløb intet at bebrejde idrættens organisationer. Det hører med i billedet, at idrættens organisationer på basis af tidligere behandling af denne lov havde grund til at nære forhåbning om at få en forøget støtte, og det ser ud til efter det oplyste, at behovet for forøget støtte til idrættens organisationer er velmotiveret. Idrætten kan så nu finde det tilfredsstillende, at den får nogle flere penge, men derimod kan hele sagens forløb ikke være tilfredsstillende for idrætten. Idrætten kan aldrig have nogen interesse i at se sine økonomiske vilkår og krav gjort til katebald i en partipolitisk strid. Tværtimod har idrætten en oplagt interesse i at blive holdt uden for en sådan strid.

Handlingsforløbet rejser det principielle spørgsmål at skabe bedre kontakt imellem de bevillende myndigheder og idrættens organisationer, således at vi kan undgå den slags ting i fremtiden. Jeg må gå ud fra, at når finansministeren i første omgang var indstillet på uændret forlængelse, skyldtes det, at han havde fået utilstrækkelig information om idrættens berettigede ønsker. Finansministeren skulle efter dette mere end nogen anden have en interesse i, at der dannedes et kontaktorgan imellem ministerier og idrætten, således at han kunne sikre sig de bedst mulige informationer og orientering.

Dagbladet Jyllands-Posten har i adskillige artikler behandlet dette spørgsmål og bl. a. fremhævet, at der på det lokale plan i en række jyske byer er dannet kontaktudvalg mellem byråd og idrætsorganisationer, og at disse kontaktudvalg fungerer særdeles tilfredsstillende. Jeg forestiller mig et kontaktudvalg, hvor ikke alene finansministeriet og idrættens organisationer, men muligvis også andre ministerier med berøringsflader til idrætten havde sæde. Hvor-

[Niels Helveg Petersen.]

dan et sådant udvalg, hvis det i øvrigt efter ministerens opfattelse bør etableres, skal sammensættes, skal jeg gerne overlade til ministeren at finde ud af; men jeg håber, at vi i udvalget kan få en grundig drøftelse af dette spørgsmål, som jeg tillægger betydning. Et sådant kontaktorgan ville på det smukkeste følge op de traditioner, vi har inden for dansk idræt, som er baseret på privat initiativ. Vi skulle nødigt komme dertil, at det var nødvendigt med et idrætsministerium; ikke mindst for at undgå dette tror jeg, det kunne være nødvendigt med udbygning af kontaktfladerne.

I øvrigt er det mit partis opfattelse, at tipsloven trænger til en gennemgribende revision. Det æskesystem i statsfinanserne, som tipsmidlerne er udtryk for, er ikke hensigtsmæssigt; det savner rimelig grundelse. Selvfølgelig kan det siges, at tipsmidlerne er en slags åndehul, hvorigenem det er muligt at skaffe midler til formål, som man ellers ikke kunne skaffe midlerne til; men hvis det er tilfældet, må man vist have lov til at sige, at det ikke er udtryk for, at tipspengesystemet er rigtigt, men at det er bevillingssystemet i øvrigt, der ikke fungerer rigtigt.

Jeg har sympati for den tanke, som tidligere har været rejst her i tinget af socialdemokratiske ordførere, nemlig at alle midler fra tipningen skal tilfalde statskassen, og at de formål, som nyder støtte af tipsmidlerne i øjeblikket, skal tilgodeses på anden vis. Tipsafgifterne er en almindelig omsætningsafgift. Ikke mindst da vi nu her 3. juli overgår til en almindelig vareafgift, der lægges på alle varer, synes jeg, det er ganske ulogisk at fastholde, at indtægterne af en bestemt omsætningsafgift skal bruges til ganske bestemte formål. Hr. Poul Schlüter sagde, at vi skulle drage konsekvensen og lade dette overskud tilfalde idrætten. Lad os drage konsekvensen helt ud og sige, at dette er en ganske almindelig omsætningsafgift.

Jeg er på det rene med, at måske ikke mindst idrætten ville frygte at skulle gå den almindelige bevillingsvej, frygte, at der derved skulle blive færre midler til rådighed. Hvis et kontaktorgan etableres, tror jeg, denne frygt er ubegrundet; der er i folketinget — det viser denne sags forløb — så

stor forståelse for idrættens værdifulde arbejde, at idrætten nok ikke behøver at nære betænkeligheder.

Ved en sådan principiel ændring skulle man selvfølgelig føle sig forpligtet til på anden vis at skaffe midler til at dække de andre formål, som hidtil har været tilgodeset af tipsmidlerne. I visse tilfælde kan det tænkes bedst at kunne ske ved rammebevillinger til de enkelte ministerier.

Jeg har bemærket under tidligere forhandling om tipsloven, at der skulle være nedsat et udvalg, der skulle kulegrave nogle af disse problemer. Der har tidligere været efterlyst resultater af dette udvalgs arbejde; jeg ved ikke, om der er nogle resultater, men jeg vil i hvert fald gerne med de bemærkninger, jeg har gjort her, lægge op til en gennemgribende revision af tipsloven. Jeg har ingen principiel sympati for, at den økonomiske støtte til idrætten og til de andre formål skal være afhængig af folks spillelyst; det er for utilfredsstillende og for tilfældigt.

Dels under hensyn hertil og dels under hensyn til vore principielle ønsker kan mit parti ikke støtte det konservative folkepartis lovforslag, men ønsker at medvirke til at gennemføre regeringens som en heldigere, midlertidig ordning. Vi vil gerne under udvalgsarbejdet se på de andre henvendelser, der er kommet, ikke mindst fra Dansk Ungdoms Fællesråd, som frister meget trænge kår, og som nok kunne trænge til at få justeret de beløb, de nyder i støtte.

Diderichsen: Da mit partis ordfører, hr. Niels Westerby, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne gøre nogle meget korte bemærkninger. Vi har jo nu vist vor udholdenhed, om ikke i andre former for idræt så dog i ordets idræt, og derfor skal jeg kun sige et par principielle bemærkninger.

Også i liberalt centrum mener vi, at idrætten naturligvis skal have al rimelig støtte, og også vi ser idrætten som en af de allervigtigste former for fritidsaktivitet og mener, at dette spørgsmål hører nøje sammen med hele det kompleks, vi kalder for fritidslovgivningen. Vi er ikke tilhængere af det såkaldte cigarkassesystem, som andre ordførere også har været inde på; og vi mener i dette tilfælde i og for sig, at det er

[Diderichsen.]

ganske urimeligt, at idrætten får sine midler fra tipsmidlerne. Der burde være en særlig lov, som gav idrætten de midler, som den med rimelighed har krav på. Ja, vi vil gå meget stærkt ind for, at man når frem til at formulere en sådan lov allerede i denne samling. Det kan ikke være rimeligt, at tipsmidlerne anvendes til sådanne almene formål, som indgår som et led i den almindelige kulturelle fritidsaktivitet. Naturligvis skal beløbet til idrætten være rimeligt, svarende til idrættens naturlige behov, og det finder vi ikke rigtig tilgodeses med hensyn til tipsmidlerne, fordi tipsmidlerne jo kan variere noget; derved skabes der en vis usikkerhed med hensyn til gennemførelsen af de bevillinger, som hviler på et sådant ret tilfældigt provenu, en sådan ganske bestemt afgrænset sum penge, altså den såkaldte cigarkasse.

Vi ser med al mulig velvilje på støtten til idrætten, men ville altså ønske, at man tog spørgsmålet op til alvorlig revision og for fremtiden gik over til en særlig lovgivning, hvorved idrættens behov kunne finde en tilfredsstillende dækning.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg tager kun ordet for en kort bemærkning, fordi hr. Ib Thyregod rettede det direkte spørgsmål til mig, om jeg ville støtte en ansøgning om øgede midler til Dansk Ungdoms Fællesråd, og hr. Ib Thyregod henviste til den henvendelse fra Dansk Ungdoms Fællesråd, der blev delt rundt her i folketinget for nogle uger siden. Jeg vil gerne sige, at ud over de 28.000 kr., som Fællesrådet har fået af tipsmidler tidligere, får det andre midler, som også hr. Ib Thyregod nævnte her. Der er på finanslovforslaget 80.000 kr. til administration, og jeg håber, at dette beløb kan sættes i vejret. Vi er så langt fremme i forhandlingerne med finansministeriet, at jeg tror, jeg kan sige, at det nok ikke varer længe, inden finansudvalget får lejlighed til at tage stilling til en vis forøgelse af beløbet på de 80.000 kr. Men så vil jeg gerne føje til, at hr. Ib Thyregod kan se i Folketings-tidende for i fjor, at jeg dengang blev kaldt til samråd om midlerne til Dansk Ungdoms Fællesråd, fordi man ville høre lidt nærmere om baggrunden for dem, hvor meget orga-

nisationen selv præsterede og sådan noget; men jeg prøver altså at komme igennem med en forøgelse af administrationsbevillingen. Hvad tipsbevillinger angår, giver vi jo efter formål, og som det ligger i øjeblikket, kan jeg sige temmelig givet, at Dansk Ungdoms Fællesråd vil få et beløb, der ligger endda noget over de 28.000, man fik i fjor. Det er, hvad jeg kan oplyse på dette tidspunkt.

Finansministeren (Grünbaum): Det er klart, at man kan drøfte spørgsmålet om, hvordan man skal støtte idrætten, og man kan godt dele den opfattelse — og jeg gør det — at man i og for sig burde støtte idrætten på en anden måde end igennem tipsmidlerne. Regeringens lovforslag, som jeg har fremsat her i folketinget, er udarbejdet i overensstemmelse med idrætten og efter en drøftelse med idrætten. Jeg må desværre bedrøve hr. Poul Schlüter med, at der overhovedet ikke var nogen som helst sammenhæng imellem det lovforslag, der blev fremsat fra konservativ side af hr. Poul Schlüter m. fl., og så vort lovforslag. Vi vidste ikke noget om, at man fra konservativ side ville komme med et lovforslag, da vi havde den forhandling med idrætsorganisationerne. Vort lovforslag er som sagt udarbejdet i overensstemmelse med dansk idræt, som altså har accepteret selve princippet i det, og man har sagt til os, at man var interesseret i, at de andre formål fortsat blev støttet af tipsmidlerne. Det vil altså sige, at man accepterer, at overskuddet fra tipningen ikke udelukkende skal gå til idræt, og jeg synes, det er udmærket, at idrætten gør det.

Til syvende og sidst drejer det sig om at skaffe nogle penge til idrætten, og det kan man også gøre på anden måde, bl. a., som hr. Morten Lange var inde på, ved en udvidelse af idrættens andel i midlerne i henhold til lovgivningen om fritidsundervisning. Det er også tanken, og det var også baggrunden for, at vi i regeringen først mente, at det var rimeligt at vente og se udviklingen i denne lovgivning, idet vi jo vidste, at tipningen gav flere penge, sådan at der også ad normal vej kom flere penge til idrætten.

Men jeg skal gerne erkende, at selv om det ikke var det konservative lovforslag,

[Finansministeren.]

der fik os til at ændre mening, var der i hvert fald en påvirkning, og at denne påvirkning kom fra idrætsorganisationerne, er ikke nogen hemmelighed. Det vakte jo meget røre, da det blev meddelt, at vi ikke ville komme med nogen egentlig revision, men ville fortsætte denne lovgivning; det skal dog her også huskes, at selv med en uændret forlængelse af loven ville idrætten have fået en ret stor stigning i midlerne. Men all right, vi har erkendt, at der var et pres, et krav om flere midler, som vi måtte imødekomme; derfor har vi fremsat dette lovforslag, og jeg kan naturligvis tilsige regeringens medvirken til en saglig drøftelse i udvalget.

Hvorvidt man skal frem til et kontaktorgan, som hr. Niels Helveg Petersen var inde på, ved jeg ikke rigtig. Jeg vil godt sige, at jeg som finansminister er noget betænkelig ved den slags kontaktorganer. Jeg har sådan en fornemmelse af, i hvad retning de drøftelser vil gå, man vil få i dette kontaktudvalg. Jeg ved altså ikke, om det er en god idé. Men selv om vi gør det, vi agter at gøre med tipsloven, tror jeg, det er en god idé at fastholde den tanke, som har været fremme om at få idrætten bragt mere i forbindelse med lovgivningen om fritidsundervisning.

Jeg takker for den støtte, der faktisk er givet fra alle sider i dag — selvfølgelig bortset fra hr. Poul Schlüter, som helst vil have sit eget lovforslag igennem — og tilsiger en saglig medvirken i udvalget for at nå frem til gennemførelsen af denne forbedring af vilkårene for idrætten.

Niels Helveg Petersen: Jeg forstår, at finansministeren er betænkelig ved et kontaktudvalg ud fra den opfattelse, at dette kontaktorgan kunne blive for effektivt et pressionsmiddel. Jeg vil nu gerne sige, at det handlingsforløb, vi har oplevet, ikke tyder på, at vi undgår pressionens alligevel. Er det ikke bedre at få den organiseret og lagt i de rigtige rammer?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Thestrup): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om skolevæsenet i Grønland har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 30. marts, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Eventuelt: tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Adgang til hjælp under arbejdsløshed og hjælp til forsørgelse af børn i hjemmet).

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1967-31. marts 1968.

3) *Første behandling af:*

Forslag til konkurrencelov.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om indseende med priser.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger til fremme af samhandelen med nye handelspartnere [af Poul Dàm m. fl.].

6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed.

7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om tipning [af Poul Schlüter m. fl.]

og
forslag til lov om ændring i lov om tipning.

[Anden næstformand.]

8) Valg af 5 medlemmer og 5 stedfortrædere til Europarådets rådgivende forsamling.

Mødet hævet kl. 22²⁸.

49. møde.

Torsdag den 30. marts kl. 10.

Formanden: Medlem af folketinget Niels Westerby har meddelt mig, at han ønsker til arbejdsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvilke nedskæringer har ministeren foretaget i ansøgninger om bevillinger til uddannelse af ufaglærte arbejdere ved udarbejdelse af finanslovsforslaget for 1967-68, og med hvilken begrundelse?“

Spørgeren har udbedt sig skriftligt svar, der er afgivet af arbejdsministeren den 29. marts.

Spørgsmål og svar vil blive optaget i Folketingstidende.

Medlem af folketinget Niels Westerby har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvordan begrunder ministeren, at de på finanslovsforslaget for 1967-68 foreslåede bevillinger til Københavns universitet er ca. 12,5 mill. kr. lavere end det beløb, som efter universitetets rektor er nødvendigt for universitetets forsvarlige drift?“

Spørgeren har udbedt sig skriftligt svar, der er afgivet af undervisningsministeren den 29. marts.

Spørgsmål og svar vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af Niels Westerby til arbejdsministeren (22. marts 1967):

„Hvilke nedskæringer har ministeren foretaget i ansøgninger om bevillinger til

uddannelse af ufaglærte arbejdere ved udarbejdelse af finanslovsforslaget for 1967-68, og med hvilken begrundelse?“

Begrundelse:

Udtalelse fra LCs folketingsgruppe søndag den 19. marts 1967:

Liberalt centrums folketingsgruppe vil om ca. ti dage under folketingets endelige, 3. behandling af finansloven for det kommende finansår (1967-68) stille konkrete forslag om forhøjelse af bevillingerne til Københavns universitet og til uddannelse af ufaglærte arbejdere.

Det er LCs opfattelse, at disse konkrete forslag må følges op af virkelige forbedringer for næsten alle uddannelses- og forskningsområder. LC opfordrer regeringen til straks at udarbejde en klar oversigt over regeringens nedskæringer i ansøgninger om yderligere midler til uddannelse og forskning. Denne oversigt, der må indeholde regeringens begrundelse for de stedfundne nedskæringer, bør danne grundlag for en hurtig folketingsindsats for en forøgelse af samfundets investeringer i uddannelse og forskning.

Liberalt centrum lægger stor vægt på, at investeringer i uddannelse og forskning skal have første prioritet (fortrinsstilling) ved fastsættelse af de offentlige bevillinger. Det har de ikke fået ved regeringens udarbejdelse af finanslovsforslaget. Det er således Liberalt centrums indtryk, at regeringen under udarbejdelse af forslaget i vidt omfang har foretaget en unuanceret linealnedskæring af bevillingsansøgninger til uddannelse og forskning. Det er derfor vigtigt, at arbejdet med flerårige investeringsprogrammer fremskyndes, og at der nu tilvejebringes nøje koordinering mellem investeringsprogram og regeringens forberedelse af de årlige finanslove.

I denne forbindelse kan folketingsgruppen henvise til fare for, at manglende bevillinger vil fremtvinge adgangs begrænsninger og for ringe forskningsaktivitet. Herom har der allerede foreligget bladmeddelelser for så vidt angår handelshøjskolerne i København og Århus.

LC er rede til at forhandle med regeringen om dækning af forøgede udgifter til uddannelses- og forskningsformål.